

**Rvperti Ab||batis Monasterii || Tvitiensis Ordinis S.
Benedicti The||ologi antiqui, Opera duo, ut egregia sanè,
ita diu desiderata, multoq[ue] || labore perquisita, ac
sumptu haud ita modico ...**

Rupert <von Deutz>

Colonia, M. D. XXVI.

VD16 R 3796

De eo q[uo]d ubi missus e[st] ao[osto]lis, p[ara]cletus sp[irit]us ueritatis,
im[m]ò & anteq[uam] appareret in linguis igneis (q[uo]d factu[m] e[st] die
Pe[n]tecostes) cu[m] apparuisset ill[is] ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71860)

De re promissione, que ad eum cum iuramento facta est, semel iuravi in sancto meo & cetera. & de trino nomine domini ad eum, cum dicit dominus, requiem dabo tibi, & dicitur tibi dominus, quod faciet tibi domum dominus. Cap. VII.

istum re promissio facta est cum iuramento, sicut ad Abraham, beati seminis quod est Christus, quod nasciturus esset de semine eius, unde & cantans misericordias domini, dixit ex ore ipsius domini. Semel iuravi in sancto meo, Si David mentiar, Semen eius in eternum manebit. Unde venerabiliter attendendum est quia beata trinitas, quae sese Abraham exhibuit in tribus angelis pro confirmatione promissionis, siue pro magnitudine & dignitate promissi, ipsa sese pene expressit in tribus uerbis ad David, in promissione eiusdem seminis, id est Christi. Haec dicit dominus exercituum, quem dabo tibi ab omnibus inimicis tuis, praedicetque tibi dominus, quod faciat domum tibi dominus. In istis namque uerbis, in isto initio tantae promissionis, quae intelligitur ex subsequentibus, dum dicit, cumque completi fuerint dies tui, & dormieris cum patribus tuis, suscitabo semen tuum post te, quod egredietur de utero tuo, & firmabo regnum eius, ipse aedificabit domum nomini meo, & stabiliam thronum regni eius usque in sempiternum, ego ero ei in patrem, & ipse erit mihi in filium. In istis (inquam) uerbis patenter se ostendit per distinctionem personarum una diuinitas summam & indiuiduam trinitatis. Quis enim uel quae persona haec dicit. Et requiem dabo tibi ab omnibus inimicis tuis, nisi persona patris? Sequitur namque & dicit post modum, Ego ero ei in patrem, & ipse erit mihi in filium. Ergo persona illa, de qua dicit dominus pater, praedicetque tibi dominus, ipsa est dominus spiritus sanctus, qui per os sanctorum prophetarum praedixit, quemadmodum & Zacharias dicit, Sicut locutus est per os sanctorum, qui a seculo sunt, prophetarum eius. Nam de quo protinus ait, quod faciat domum tibi dominus, ipsa persona est dominus filius. Non tres domini, sed unus dominus. Quantum potuit uel debuit sacra haec scriptura sacramentum hoc & futuris seruaui, & illis qui tunc erant, dum ipsa conderetur, abscondit hominibus: quia distinctionem trium personarum, sicut iam alias diximus, portare non poterant, si eis palam praedicaretur.

Psal. 83.

2. Reg. 7.

Ibidem.

Trinitas personarum in una substantia, ex uerbis David agnoscitur.

Luc. 1.

De eo quod ubi missus est apostolis paracletus spiritus ueritatis, immo & antequam appareret in linguis igneis (quod factum est die Pentecostes) cum aperuisset illis sensum ut inteligerent scripturas, prima testimonia Christi sumpta fuere de psalmis David. Cap. VIII.

Vanta putas in isto habet pater? Dixit enim filius, & nos supra me minimus. Cum autem uenerit paracletus spiritus ueritatis, ille me clarificabit, quia de meo accipiet, & annuntiabit uobis. Statimque subiunxit, Omnia quae habet pater, mea sunt. Propterea dixi quia de meo accipiet & annuntiabit uobis. Quanta ergo putas in isto habet pater? Quanta de isto accepit spiritus sanctus, & annunciauit apostolis, ut clarificaretur filius dei? Delectat ualde, quia postquam ascendit in caelum Christus filius dei, etiam antequam procederet spiritus sanctus apparens in linguis igneis, primum quod protulit de isto accepit, & Petro annunciauit ut diceret. Scriptum est enim in libro psalmorum, Fiat habitatio eius deserta, & non sit qui inhabitet in ea, & episcopatum eius accipiat alter. Iam enim factum fuerat quod Euangelista Iohannes narrauit, dicens, hoc cum dixisset, insufflauit & dixit eis, accipite spiritum sanctum, quodque Lucas eiusdem diei & eiusdem uesperae gesta scribens, dixit inter caetera. Tunc aperuit illis sensum, ut inteligerent scripturas. Ut autem impleti sunt dies pentecostes, & procedens spiritus sanctus a throno maiestatis, atque sedit supra singulos eorum, tanquam ignis, apparuerunt enim illis dispartitae linguae, tanquam ignis, & repleti sunt omnes spiritu sancto, & ceperunt loqui uariis linguis, prout spiritus sanctus dabat eloqui illis: ut (inquam) haec uox facta est, & hac uoce facta, conuenit multitudo mente confusa, nonne primum quod spiritus sanctus per os Petri apostoli protulit, de isto accepit? Praemisso namque testimonio prophetae Iohelis, quod non essent ebrii sicut putabant illi, qui irridentes dicebant, ga musto pleni sunt isti: protinus data propositione de resurrectione domini nostri Iesu Christi, rationem hanc intulit. Dauid enim dicit in eum, Providebam dominum in conspectu meo semper, & caetera usque, non enim David ascendit in caelum, dicit autem ipse, Dixit dominus domino meo sede a dextris meis donec po-

Iohan. 16

Testimonia de Christo ex psalmo. Act. 1. Psal. 108.

Iohan. 20. Luc. 24. Act. 2. Spiritus datus apostolis in linguis igneis.

Psal. 135. Psal. 139.

LXXII. RUPER. ABBA. DE GLORIFI. TRINI.

donec ponā inimicos tuos scabellum pedum tuorum. Hoc (ut supra iam dictum est) ualde delectat, quod cum dicere uolumus, quia pater multa in isto habet quæ filij sunt sicut & cætera omnia, omnes enim scripturæ in filium tendunt, prima quæ spūs sanctus protulit per os Petri apostoli ipso die quo datus est, perpendimus, quia de isto accepit, in quo deus pater testimonia fidelia quæ plurima filio suo thesaurizauit.

¶ Item de eo quod ait, ille spiritus me clarificabit quia de meo accipiet & annuntiabit uobis: & de illo uersu psalmi quarti, Signatum est super nos lumen uultus tui domine, dedisti letitiam in corde meo. Cap. IX.

Ic in psalmo quarto dicit, Signatum est super nos lumen uultus tui domine, dedisti letitiam in corde meo. Qui uidelicet psalmus quartus hunc habens titulum, in finem psalmus canticum Dauid, si rite cōsideres, in illum diem spectat quo spūs sanctus (ut supra dictum est) procedens à throno siue maiestate patris & filij, discipulos Christi ita lætificauit, ut multo uiderentur pleni, loquentes linguis, & silere non ualentes præ gaudio, quod nemo ex tunc tollere potuit ab eis. ¶ Ad hoc perspicere iuuat sensum ordinemque psalmoz præcedentium psalmi primi, secūdi & tertij, simul & istius scilicet quarti: Quia uidelicet quatuor sacramenta nostræ salutis (quorum in fide uita nostra consistit) prædicant auri audienti, scilicet incarnationē, passionem, resurrectionē, atque ascensionē Iesu Christi filij dei, simulque lætitiā qua spūs sanctus (ut iam dictum est) in die Pentecostes discipulos eiusdem domini lætificauit. ¶ Hæc enim, o fili, de tuo spiritus sanctus accepit, & annuntiāuit nobis, ut possimus iam in ista fronte siue uestibulo gazophylaciij patris tui demonstrare quatuor insignia hæc tuæ nobilitatis, uidelicet, quod homo absque peccato natus, & cum hominibus cōuersatus fueris, & quod quasi peccator mortē sis passus propter obedientiam paternæ dilectionis, & quod à somno mortis exurrexeris per uirtutem diuinitatis, & quod in cœlum ascenderis, rediturus in die iudicij, & percussurus impios, quia sine causa aduersati sunt tibi. Proinde supra scriptum quarti psalmi uersiculum, Signatum est super nos lumen uultus tui domine, dedisti letitiam in corde meo, paululum differentes, à primo incipiemus hæc demonstrare breuiter, ut perspecta fronte siue uestibulo sanctuarij, quod intus amplissimum est: dicat, quicumque rudis, & similis nostri spectator adest. O quanta pater hic habet, & quanta spiritus ueritatis hinc accipere potest, ut annunciet nobis de his, quæ filio suo thesaurizauit pater: quoniam iam in ingressu tam fulgidus, tamque ordinatus prospectus sacramentorum, in quibus uitam habemus, ornatus est.

¶ Quod per intellectum psalmi primi, hoc de Christo nobis annunciet spūs ueritatis, quia & in hunc mundum sine peccato uenit originali, & in hoc mundo sine peccato uixit actuali. Cap. X.

Primus psalmus, prima uox Psalterij dicit, Beatus uir, qui non abiit in consilio impiorum, & in uia peccatorum non stetit, & in cathedra pestilentie non sedit. Quis præter unum talis aut tantus uir? Et quidem, si de peccatis actualibus agitur, ut de sanctis interim taceam maximis atque nouissimis, quis dinumerare possit multitudinem paruulorum innocentium, qui non abierunt in consilio impiorum, & in uia peccatorum non steterunt, & in cathedra pestilentie non sederunt. Sed si originale recogites peccatum, nullus omnino est præter hunc unum, nam in Adam (ait apostolus) omnes peccauerunt. Hic ergo est ille uir uere beatus, cuius conceptio & natiuitas extitit secundum operationem spiritus sancti, quod pulchre insinuatur per hoc dictum. Et erit tanquam lignum quod plantatum est secus decursus aquarum. ¶ Pluraliter namque decursus aquarum diuisiones intelligimus gratiarum spiritualium, quæ omnes simul in istum deificum hominem, siue beatum uirum, ab ipso conceptionis initio diffusæ sunt. At in alios homines, quicumque illo digni sunt, nequaquam sic uel tanta plenitudine, sed longe & incomparabiliter minus donis diuisiuis datæ siue distributæ sunt. Verum nos hac uice pedem retrahamus mentis de istarum profundo aquarum. Proposimus enim demonstrare breuiter in hoc psalmo sacrosanctam domini & dei nostri Iesu Christi humanitatem, quod absque peccato fuerit tam originali quam actuali, & hoc perficere nunc sufficit ternis oppositionibus istis. ¶ Non abiit in consilio impiorum, sed in lege domini uoluntas eius. In uia peccatorum non stetit, sed in

Quatuor primi psalmi, secundum quatuor sacramenta salutis.

Beatus uir qui non abiit &c. hic est Christus solus.

Roma. 7. Luca. 7. Psalm. 7.

Decursus aquarum, diuisiones sunt gratiarum.